

VILÁGOSÁG

KOLOZSVAR,
 1947. október 4, szombat

A MAGYAR NÉPI SZÖVETSÉG KÖZPONTI NAPILAPJA

IV. ÉVFOLYAM
 248. szám

Jelentés
 a
tífusz elleni
harcról

A Szovjetunió nem hajlandó résztvenni az ENSz tagfelvételi játékában és ragaszkodik az öt volt csatlósállam egységes felvételéhez

A Biztonsági Tanácsban tovább folyt a vita a volt csatlósállamoknak az Egyesült Nemzetek Szervezetébe való felvételéről. Gromiko szovjet megbízott leszegyezte: a szovjetunió nem bízi, hogy ennek az öt országnak a felvételét el lehetne választani egymástól s éppen ezért mind az ötöt fel kell venni.

A BT azonban külön szavazott minden állam felvétele felett. Románia felvételét a Szovjetunió, Lengyelország, Franciaország és Kína, Magyarországot a Szovjetunió, Lengyelország, Franciaország, Kolumbia és Szíria szavazták meg. A BT többi tagállama, élén az USA-val és Angliával tartózkodott a szavazástól. Olaszország mellett kilencen szavaztak. A Szovjetunió és Lengyelország a felvétel ellen foglaltak állást. Finnországot kilencen ajánlották, ketten ellene szavaztak, Bulgária mellett szavazott a Szovjetunió és Lengyelország, ellene hárman,

heten pedig tartózkodtak a szavazástól. A szavazás után Gromiko utólag emelt Olaszország és Finnország tagfelvétele ellen. Kijelentette, hogy a Szovjetunió nem vehet részt abban a játékban, ami a tagfelvétel körül folyik. Leszegyezte, hogy a Szovjetunió csak együttesen hajlandó tárgyalni és megszavazni az öt volt csatlósállam felvételét.

WALLACE A MARSHALL-TERV ELLEN

Wallace, az USA volt alelnöke, lapjában, a „New Republic”-ban élesen támadta a Marshall-tervet. Hangsúlyozza, hogy sem a Marshall-tervben, sem más hasonló elgondolásban nem lehet bízni, mert szembe akarja állítani Nyugat-Európát Kelet-Európával.

„Politikailag Amerika nem nyerhet semmit — írja többek között — legfen-

nebb annyit érhetünk el, hogy gyűlölni fognak bennünket, mert milliárdjainkat arra akarjuk felhasználni, hogy nyomást gyakoroljunk kormányokra és népekre. A reakció ragaszkodik hozzá, mert azt reméli, hogy megvásároljuk, de a munkásság eltávolodik tőlünk, mert azt látja, hogy támogatjuk és fenntartjuk a reakciót.”

Cikke további részében megállapítja: „Igen naivak vagyunk, ha azt hisszük, hogy az európai államok néhány milliárd dollárért eladják magukat. Európában nem szeretnek bennünket és minél inkább beavatkozunk az európai államok belső ügyeibe, annál jobban fognak gyűlölni. Az időleges pénzügyi fölénnyel csak az ENSz keretében jelent tekintélyt számunkra, de ezt a tekintélyt mind inkább elveszítjük az európai nemzetek szemében.”

Nagymértékben leszállították a pontrendszerre kiosztandó közszükségleti cikkek árát

Maniucék újabb hazaárulási kísérlete — Megkezdték a fizetések és nyugdíjak folyósítását

BUKAREST. — Az a törekvés, hogy a lej értékének állandósításával kapcsolatos pénzügyi reform a széles dolgozó néprétegek életszintjének emelésére szolgáljon, szervesen egészül ki a Román Kommunista Párt adózási reformot követelő javaslataival. Addig is azonban, amíg az adózási reform megvalósulhat, a fizetések alkalmazottak vásárló erejének biztosítására ugyancsak a Kommunista Párt követelésére bizonyos iparcikkek árának leszállításaival igyekeznek segíteni a helyzetet. Ez különösen nagyjelentőségű dolog ma, amikor a reakció és a feketézők hadja mindent elkövet az új értéklő lej iránti bizalmatlanság felkeltésére, de ezen túlmenően a kétségtelenül tágra nyílt agrárróló összébbszorítására is alkalmas.

A miniszterközi bizottság e három célnak megfelelően döntött úgy, hogy a mezőgazdasági szerszámok árát, továbbá a nép és a fizetések alkalmazottak részére juttatandó ruházati cikkek árát csökkentik.

A mezőgazdasági szerszámok s bizonyos textil- és bőrárak árának közlése után bukaresti jelentés alapján most közöljük a pontrendszer szerint szétosztásra kerülő ipari cikkek új árát is. Ezeknek az új áraknak a megállapításánál a lényeges adó és illeték-csökkentés játszott szerepet. Ez ugyanis a következőképpen módosul:

A kötél-szövőűtő áru, harisnya és cserna eddigi 43 százalékos adóját most 8 százalékra, míg a szövötteknek 100 százalékos adóját 60 százalékra csökkentették.

A talpbőr 47 százalékos, a bőrbőr 119 százalékos és a sevrébőr 412 százalékos adója az csökkentés következtében 14 százalék lett.

A ruszszag eddigi 44 százalékos adóját 7 százalékra, a parkoszeget 44-ről 4-re, a mezőgazdasági szer-

számok 30 százalékos adóját 4 százalékra, a ráfvas 9 százalékos adóját 4 százalékra csökkentették. Lapunk előző számában közölt új árakon kívül ma a következők árváltoztatásokról közölték:

A bukaresti eddigi 1980 lejes gyári ára 1242 lejre, fogyasztói ára az eddigi 2601 lejről 1630 lejre csökkent. Férfi sevrébőr-cipő eddigi 2362 lejes gyári ára 1150 lej, míg a fogyasztói ára az eddigi 3103 lej helyett 1518 lej. Női sevrébőr-cipő eddigi 1724 lejes gyári ára 891 lej, fogyasztói ára pedig 2265 lejről 1171 lejre szállították le. A férfi boxcipő eddigi 1822 lejes gyári ára 1175 lejre, fogyasztói ára 2395 lej helyett 1545 lej. Női boxcipő eddigi 1304 lejes gyári ára 931 lejre, fogyasztói ára pedig 1714 lejről 1223 lejre csökkent.

FOLYÓSÍTHATK A FIZETÉSEKET ÉS NYUGDÍJAKAT

A pénzügyminisztérium rendelkezést adott a köztisztviselők és köznyugdíjasok szeptember második felére járó fizetésének folyósítására.

Maniucék Nagy Ferencel együtt újabb hazaárulást kíséreltek meg

Maniucék hazaárulási bűnperével kapcsolatban újabb szenzációk adatra derült fény. Az eddigi súlyos bizonyítékokon kívül behízenyosodott többek között, hogy ezelőtt alig három nappal Niculescu-Buzesti, a Maniuc-féle Nemzeti Parasztpárt megszökött képviselője, aki annakidején együttműködött Antonescuval, majd augusztus 23-án Maniuc javaslatára külügyminiszter volt, az Egyesült Államokban a horvát reakciós parasztpárt megszökött vezetője, Macesek, a bolgár néparuló Gavrilovics Dimitrov és az összeesküvés felelősségrevonáa elől elszökött Nagy Ferenc volt magyar miniszterelnökkel együtt egy memorandumot írt alá, amelyben a nyugati reakciós köröket a keleteurópai népek szabadsága elleni merénylőre és a szabad államok belügyelbe való beavatkozására kéri.

Ez az újabb hazaárulási adat szintén szerepelni fog a közelebről megkezdődés nemzeti parasztpárti hazaárulók bűnperének tárgyalásán.

Megkezdődött az önkormányzatok bíró intézményekhez tartozó alkalmazottak fizetése. Szombaton kezdődik az összes köztisztviselők és köznyugdíjasok járandóságának fizetése is.

NAGYMENNYISÉGŰ SZOVJET ÁRU ÉRKEZET.

A Berezina nevű szovjet hajó október elsején nagymennyiségű Romániának szánt ipari anyaggal érkezett meg a konstancai kikötőbe. Több ipari gépek közül 45 láda hidraulikus kalapácsot, 6220 kiló külső gumit a gumiipari központ részére, 1700 kiló a Sovrompetrol vállalat részére, 40.650 a Turburi Gaze, 80.400 kiló a Sovromlen részére, ezenkívül 8 traktort, 32 különféle gépet és 34 filmvetítő gépet.

ORSZÁGOS KÖZIGAZGATÁSI ÉS MEGYEFŐNÖKI ÉRTEKEZLET

Csütörtökön reggel a belügyminisztériumban Groza Péter miniszterelnök jelenlétében kezdődött meg az ország valamennyi közigazgatási vezérfelügyelőjének és megyefőnökeinek értekezlete. Az értekezleten Teohari Georgescu belügyminiszter elnökölt.

A béke utján

Az emberi lelkek mozgósítása volt a pusztítás és háboru gyilkos, sötét hatalmasságai ellen az éppen nyíltságában megdöbbenő beszéd, amit Andrej Januarevics Visinszki, a Szovjetunió külügyminiszterhelyettese mondott el az Egyesült Nemzetek Szervezetének nagygyűlésén. Az egyszerű emberek százmillióinak, a dolgozó emberiség nevében beszélt. Az építő emberiség, a béke nevében — a rombolás minden ördöge ellen, akik új mézárásra akarják hajtani a világ népet.

Visinszki nem használt frázisokat. Szava éles volt és világos, félreérthetetlen. Tiszta, mint az igazság. Adatokat közölt, amerikai vezető közéleti férfiak beszédéből idézett, névszerint is felsorolva a háborus uszítás új főbűnöseit. Azóta eltelt jóval több mint egy hét és mind a mai napig egyetlen szavát sem tudták megcáfolni. A világsajtó csak úgy zsongott a pro és kontra nyilatkozatoktól, véleményektől. Az új fasizmus sajtója támadta a Szovjetuniót és a szónokot, a név szerint megnevezett háborus uszítók hallgatnak, tagadnak, próbálják tréfával elűzni a dolgot, vagy pedig uszítanak, mint Earle, beismerik, hogy uszítottak a szovjetellenes háborúra. Mondhatnánk azonban akármit, kapkodhatnak akárhova — cáfolni nem tudják Visinszki adatait.

A Visinszki-beszéd cáfolhatatlansága érthetően zűrzavart támaszt a háborúra spekuláló világrösztek körében. Hiszen nagyon jól tudják, hogy az ENSz előtt a béke és háboru erői között folyó hatalmas mérkőzés az egész világ figyeli s azt is tudják, hogy Visinszki leleplezése felzárkózott a békére áhító emberiséghez. Ezek az amerikai és angol háborus uszítók azzal is tisztában vannak, hogy nem számíthatnak az amerikai és angol népre. Az amerikai és angol egyszerű ember, a „man of the street” gyűlöli a háborut, gyűlöli azokat, akik a béke ellen uszítanak s nagyon jól tudja, bármit is csinálnak rájuk a rösztek járszalagján szolgáló amerikai bulvársajtó, hogy a Szovjetunió nem akar háborut.

Az amerikai egyszerű emberek s velük együtt a világ sokszázmilliónyi egyszerű embere egyre jobban tudják, hogy ezek a trécszők a második világháboru hat esztendeje alatt 52 milliárd dollárt kerestek s azt is tudják, hogy a pénz e császár számára elképzelhetetlenül magas nyereségeik megőrzése és fokozása csak egy újabb világmészárlás árán lehetséges.

A Wall Street pénzmágnásainak hivatalos közlönye, a „Barrow's Weekly” megállapítja, hogy a Szovjetunióval való szaktikus jelent komoly üzletet a pénz urai számára, mert ez lehetővé tenné a fegyverkezés további fokozását és rendkívül jövedelmező fegyverzállítási szerződéseket kötést Nyugateurópával és a csendes-óceáni térségben lévő amerikai szövetségesekkel. Ez alatt egyébként alighanem a fasizta Japánt értik, akit a demokrácia nagyobb diadalára szeretnének felszerezni a Szovjetunió ellen.

A „Barrow's Weekly” ugyanakkor azonban azt is kénytelen megállapítani,

hogy valamilyen módon ki kell provokálni azt, hogy a Szovjetunió lépjen ki az ENSz-ből. A Wall Street urai mindenképpen a Szovjetet szeretnék agresszív félként feltüntetni, nagyon is jól tudják ugyanis, hogy az amerikai néphallani sem akar az ENSZ-el és a Szovjetunióval való szakításról.

Ennél szemérmetlenebb és nyiltabb beismérés aligha lehetséges, de jellemzőbb sem nagyon.

Visinszki beszédében rámutatott a nagy monopóliumok és egyes USA kormánytényezők és szenátorok szoros kapcsolataira is. Ezt a megnevezettek az „amerikai nép becsületén esett sérelemnek” igyekeznek feltüntetni. Newyorki sajtótervezetletén azonban Visinszki rámutatott, hogy ezeknek a háborus uszítóknak semmi köztük sincsen az amerikai néphez. „Szilárdan meg vagyunk győződve — mondotta Visinszki —, hogy az amerikai nép megveti és elítéli ezeket a nagy bűnösöket, akik ellenségei az amerikai népek, minden békeszerető nemzetnek és az egész haladó emberiségnek.

A Szovjetunió külügyminiszterhelyettese leszegyezte beszédében azt is, hogy kormányja feltétlenül szükségesnek tartja az együttműködést a Szovjetunió és az Északamerikai Egyesült Államok között. Rámutatott arra is, hogy ennek az együttműködésnek alapfeltétele, hogy Amerikában, Angliában és néhány más országban megszűnjék a nemzetközi fegyverkerzési trösztök által feltámasztott háborus uszító propaganda.

Az együttműködés kérdését ismét felvetették Visinszki newyorki sajtótervezetletén is. A kérdésre Visinszki kérdéses választ adott.

„Mit értenek tisztelt uraim az együttműködés alatt? Talán azt az együttműködést, ami a lovas és a ló között van? Vegyék tudomásul, ilyen együttműködés nekünk nem kell. Mi nem akarjuk a ló szerezépt vállalni, aminek a hátán ott fickándozik a lovas. Lehet, hogy az ilyen együttműködés kedvére van egyes országoknak, főleg azoknak, akik érdekelnek vannak az ugynevezett Marshall-tervben. Lehet, hogy nekik tetszik az ilyen szerep. Ez az ő dolguk. Mi azonban másként képzeljük el az együttműködést. Mi harcolunk a diktatóromokon és parancsokon alapuló ilyenféle „együttműködés” ellen s olyan kollaborációt kívánunk, ami a népek függetlenségének kölcsönös tiszteltbentartásán alapul.”

Tiszta és világos beszéd ez. És ismét csak megcáfolhatatlan. A Szovjetunió bízva saját erejében és a világ népeinek békevágyában, tovább küzd következetesen a békéért, a biztonságért s ebben a harcában maga mellett tudhat minden becsületes embert, minden szabadságszerető, jószándékú népet.

Visinszki éles és világos szavai megmutatták a béke egyetlen és egyenes útját.

A világ dolgozó emberisége, vagy amint Visinszki mondotta „az egyszerű emberek milliói” követni fogják a béke és szabadság útját.

KÜLPOLITIKAI VILLÁMHIRADÓ

A Jugoszláv Népfrent Tito tábornagyot választotta elnökül. A kongresszus határozatában leszögezi, hogy az amerikai pénzmágnások által vezetett reakció egyre nyiltabban világhatalomra ábrékszik, igyekezve reakciósakokat akartatni a népekre.

Ziliacus angol képviselő, aki munkáspárti küldöttség élén Prágában tartózkodik, kijelentette: az angol dolgozók sohasem harcolnának a Szovjetunió ellen. Véleménye szerint az USA kormánya sem tudná háboru mellé hangolni az amerikai közvéleményt.

Az EAM megalakulásának hatodik évfordulóján felhívást intézett a görög néphez, megállapítva, hogy miután Angliának nem sikerült megállítania a görög nép szabadságharcát a nyakára illesztett fasizta kormány ellen, most átadta helyét az amerikaiaknak. A

görög nép azonban — hungzik a felhívás — elszántan folytatja küzdelmét s a polgárháboru csak akkor ér véget, ha kivívta nemzeti függetlenségét és szabadságát.

Az amerikai presbiterianus egyház egyik vezetője, Lazo, nagy beszédet mondott az egyházi tanács tagjai előtt, megvádolva az amerikai hadügyminisztériumot és a kormány több hivatalos képviselőjét, hogy háborúra vezető eszelekedetekre uszítanak.

Henry Wallace kijelentette amennyiben sem a republikánus, sem a demokrata párt nem folytat következetes békepolitikát, megalakítja a harmadik amerikai pártot s fellép a jövő évi elnökválasztáson. Arra a kérdésre, elfogadják-e a kommunisták támogatását, kijelentette: mindenkinek a támogatását elfogadja, aki a békéért küzd.

389-re emelkedett a tifuszos betegek száma a város és megye területén

Látogatás a kolozsvári járványkórházban, ahol a kiütéses tifuszt gyógyítják. Hivatalos személyiségek is megbélyegzik a kolozsvári köztisztasági állapotokat

KOLOZSVAR. — Nehéz körülmények között folytatják egészségügyi hatóságaink a tifuszjárvány elleni harcot. A városi tisztiorvosi hivatalban összegezték az eddig felfedezett esetek számát: Kolozsváron 161 megbetegedés és 18 haláleset történt. A megyében 228 megbetegedés fordult elő és 6 haláleset. Összesen 389 megbetegedés és 24 halálozás. Ezek a számok csütörtök délig érkeztek a tisztiorvosi hivatalba.

— *Utcai razzákiat vezetünk be* — mondja dr. Prodan Leon főorvos — és akit féreggel találunk, azonnal fertőtlenítésre utaljuk be a járványkórházba, de ezenkívül büntető eljárás alá is vonjuk a közegészségügy vesztélyeztetése címén. A razzákiat folytatják a lakásokban, üzletekben, hivatalokban is.

A SZEMÉTDOMBOK SEGITIK A JÁRVÁNYT

— Sajnos — fordítja a szót a város utcáinak köztisztasági állapotára — több alkalommal felhívtuk a köztisztasági hivatal figyelmét az utcai szemétdombok melletti eltüntetésére. Közös megbélyegzések is tartottunk de eredmény nélkül.

A megyei tisztiorvosi hivatalban dr. Ilie Ioan főorvos szobájában fiatal orvostanhallgatók csoportja, Vidáman beszélgetve cigarettáznak.

— Rövidesen utba indulnak — mutat a fiatalok csoportjára dr. Ilie főorvos —, hogy a megye területén, a falvakon terjedő betegséget megfékezzék. Egészségügyi karavánjaink állandóan uton vannak.

Az Egészségügyi Szakszervezetnél az orvosi alosztály titkára néhány szóval a tagok teljesítményét méltatja.

A KÖZÖNSÉG TÖBBET TETT, MINT A VÁROS

— Különös — mondja —, hogy mikor tagjaink a saját egészségük veszélyeztetésével mindent elkövetnek, hogy a járványt leküzdhessük, akkor egyes hatóságok részéről a legnagyobb közönyt mutatkozik meg. Így a város háza köztisztasági osztálya semmi érdemlegest nem tett az utcákon lévő szemét eltakarítására.

— Nyugodtan állítom, hogy az utóbbi napokban a közönség sokkal többet tett a köztisztaság érdekében, mint a városi köztisztasági hivatal, amely a legnagyobb lelki nyugalommal tovább hagyja a fertőző szemétdombokat a város közepén büszkölni. Ugyancsak semmit sem tettek a piacok tisztántartásának érdekében sem — majd áttért az egyes vállalatok gondatlanságára.

— Így a kereskedők vonakodnak az elosztó helyről elhozni a petróleumot és így nem tudják a közönséget ellátni a fűregtelentítéshez szükséges petróleummal. Intézkedtünk, hogy a „Victoria” szövetség útján mindenki hozzájuthasson a szükséges petróleumhoz.

TARTSAK TISZTAN AZ AUTÓBUSZOKAT!

A városi autóbusz társaság a fűregtelentést előíró rendelkezések semmibe vételével veszélyezteti a közegészségügyet és az utasok megfertőzését idézheti elő. A közönség jobban teszi, ha mindaddig, amíg a vállalat a fűregtelentést nem hajja végre, nem utazik autóbuszokon.

Egyetlen ovaskösi a járványkórház szolgálatában

A járványkórház betegszállító kocsija hirtelen megáll. Gyors kezek nyitják fel ajtaját és a beteg, akinek testén a kiütéses tifusz apró, rózsaszínű foltocskája már megjelentek, pár perc múlva ágyban fekszik. Orvosok, ápolónők tevékenykednek — megkezdődik a harc a beteg életéért.

Nyomasztó esend üli meg a kórtermeket. Az esti vizsgálatot végző főorvos sorra járja a lázban égő betegeket. A lázálák görbái ijesztő magasra kusz-

nak. A főorvos halk hangon adja utasításait az ügyeltes orvosoknak, közben időszaki, hogy feltett kérdéseinkre felvélve felvilágosítást adjon a rémként Kolozsvárra terpeszkedő járványról és az ellene folytatott harcról.

— Évtizedek óta nem állott olyan nagy feladat előtt a járványkórház — mondja Gavrilá professor, kórházi főorvos —, mint most. Egészen ritka megbetegedésektől eltekintve nem is lépett még fel Kolozsváron soha a kiütéses tifusz.

Közben áthaladunk a férfi osztályra. Megtudjuk, hogy bár a betegek számáránya a városzerte végrehajtott erélyes védőintézkedések következtében az elmúlt héten vesztett ugrásszerű növekedéséből, nap mint nap érkeznek az új betegek.

Az ajtónyitásra nem figyel fel senki, a főorvos jelenléte nem vált ki semmi érdeklődést. A testek letargikusan, mozdulatlanul nyugszanak, arcuk duzzadt, félig csukott szemekben semmi fény nem ég. Legtöbben maguktól ledobott takaróval, csaknem öntudatlan állapotban fekszenek. Egyik-másik beteg testét egészen ellepték a kiütések. Nehezen zihálnak és némán türik, hogy az ápolónő rendbehozza fekvőhelyüket.

NINOS BETEGSZÁLLÍTÓ JÁRMŰ!

Nehézze válik a lélegzés a mi számunkra is. Mintha sűrű, sulyos köd nehezedett volna szívünkre és I. Gavrilá pro-

fesszor máris válaszol ki nem mondott kérdésekre:

— A kiütéses tifusz halálozási arányszáma elég magas, de az orvosi kar és az ápolószemélyzet valóban hivatása magaslatán állva, fáradhatatlan munkával és — eredményesen küzd minden beteg életéért.

— Hogyan oldják meg a betegek beszállításának kérdését?

— Bár a város háza — mondja — rendelkezésünkre bocsátott két lovat, de ez még mind nem elég, hogy a feladatnak kielégítő módon eleget tudjunk tenni. Nagyon hiányzik a gépkocsi, kevés az egy fogat. A hatóságok azonban úgy látják, a járvány dühöngése közepette sem akarják ezt belátni...

ELKERÜLHETEK VOLNA!

Uj beteget hoznak. A kórház kapujában álló szekér mutatja, hogy valamelyik vidéki család körébe látogatott el a szomorúság. A beteg hozzátartozói a kapuból és az iroda elől néznek utána. Bemenniök egyelőre nekik sem szabad.

— Különálló világ ez — jegyzi meg a főorvos. — Itt csak beteg létezik, orvos és egy közös ellenség: a tifusz. A beteg közt nincs megkülönböztetés, nincs első és harmadik osztály, nincs első- és harmadosztályú kezelés. Aki a kórházba kerül, lelkiismeretes kezelésben részesül. De a betegség súlyos és hatásos gyógyító oltása még nincs. Ezeknek a betegeknek nagyra van szükségünk — int a kórház épülete felé — elkerülhetne volna a fertőzést.

A szervezetek kiszélesítését, megtisztítását, a nép nevelését és az ország ujjaépítésében való részvételt

tekinti legfontosabb feladatának a MNSz központi szervező bizottsága

KOLOZSVAR. — Néprajmi rendszerünk új szakasza, melynek első fázisába az ország komoly demokratikus erőinek óriási arányú tervszerű munkája és az ország dolgozóinak lösi erőfeszítése révén jutottunk, minden komoly demokráta szervezetre új feladatokat és még fokozottabb munkát ró. Ez a tudat határozta meg a Magyar Népi Szövetség központi szervező bizottságának háromnapos értekezletét, ez jutott kifejezésre Kurkó Gyárfás és Bányai László politikai előadásában csakugy, mint a központi szervezők részletes beszámolója után megkezdődött vitában vagy az új tennivalók meghatározásakor.

Szerdán délután és este — amint arról már röviden beszámoltunk — az általános vitában a központi szervezők kivétel nélkül résztvettek s irányt szabó megállapításokat tettek ennek során Juhász Lajos és Bányai László központi végrehajtóbizottsági tagok valamint Kurkó Gyárfás, a MNSz országos elnöke. A magyarság helyzetének vizsgálatát a viták során már említett tíz vármegyén kívül az értekezlet mind a huszonnegy magyarlakta vármegyére kiterjesztette s így alaposan megvitatta a szövetségben élő magyarság demokratikus nevelésére és az ország ujjaépítésébe való bevonása kérdéseit is.

Az általános vita során Döry Erzsébet, a MNSz központi nőbizottságának vezetője, arra hívta fel a figyelmet, hogy ma már nem annyira az a kérdés, hogy hogyan szervezzük, hanem, hogy megvalósítsuk népiünkkel arra, mi képp kell szervezeti életet élni s ebben a szervezeti életben az ország és saját nemzetiségünk kérdéseinek megoldásában résztvevünk.

Borsi József a legfontosabbnak a népi demokrácia elmélyítésének és egyben demokratikus egységünk kiszélesítésének szűkebb körében hangoztatta, majd arra hívta fel a figyelmet, hogy népi tömegünk az utóbbi két évben sokat fejlődtek politikai szempontból, igényük ilyen tekintetben is megnőtt s ezért a politikai vezetők alapos kiképzésére és jól tájékozottságára igen nagy gondot kell fordítani.

Káli János a tömegek mozgósításának kérdését taglalta, hangsúlyozva, hogy az ország nagy

feladatait, a gazdasági megszárdulást, az ujjaépítést csakis a tömegek állandóan növekvő részvételével vihetjük véghez sikeresen.

A FÖLDMŰVES ÉS ÉRTELMSÉGHEZ

Dolgozó földművességünk és az egészséges haladni akaró falu hangját szólatatta meg Rácz György bihari földműves szervező s rámutatott arra, hogy ma első sorban falvakon hiányzik a felvilágosító munka. Megállapította, hogy akik falujárára és a nép felvilágosítására vállalkoznak, azok falun a falvak népének problémáival kell hogy foglalkozniak, azokkal a kérdésekkel, amelyek elsősorban érdeklik a népet s állandóan ott siteregnek minden falusi házban. Ebből a szempontból kemény bírálatban részesítette azokat az értelmiségieket, akik csak a maguk ügyével foglalkoznak s a népet legfeljebb bírálatban szokták részesíteni.

— Mi tudjuk — mondotta —, hogy az értelmiségre nagy szükségünk van. De azoknak az értelmiségieknek, akik nem tördnek velünk, nem hajlandók velük együtt dolgozni, megmondjuk nyíltan: nincs mit keressenek közöttünk.

A központi szervező bizottság tagjainak egy hónapi munkájára visszatérve Juhász Lajos, központi végrehajtóbizottsági tag arra mutatott rá, hogy a szervezők a rendkívüli nehézségek ellenére is tíz megyében végeztek igen nagy jelentőségű szervező és felvilágosító munkát s eddig 6 megyében közreműködtek a rendes évi közgyűlés és tisztújítás mezejítésében is. A jövőre vonatkozóan a központi szervező bizottság kibővítésének szükségességét hangoztatta, tekintettel a megsokszorozott munkára s népiünk politikai nevelésére vonatkozóan érdeklődött az értelmiség különbözően a falusi tanítók munkabeszóltatását sürgette.

A demokratikus szervezés elméleti alapjait Bányai László tisztázta, rámutatva arra, hogy ma már nem a mozgalmak létrehozására kell törekednünk elsősorban, hanem a demokratikus mozgalom megrögzítésére. A MNSzben megkezdődött átszervezéssel és tisztogatással kapcsolatban pedig leszegzte:

— Az átszervezésnél olyan egyének kell kerülni a szerve-

— Ha, mint ön — teszi hozzá — mindenki végjárhatná velem a kórtermeket és megtekinthetné a kiütéses tifuszban szenvedők hosszú sorát, megrettenne a lehetőségétől, hogy elemi óvintézkedések elhanyagolása miatt maga is könnyen ide kerülhet. Akkor mindenki leirhatatlan örömmel köszönné meg a sorsnak, hogy még időt adott neki az óvintézkedések megtételére.

Az idő észrevétlenül telik. Késő este lett. A betegek szenttelen arca nem mutat érdeklődést sem az este, sem a reggel iránt. Gond nélkül, öntudatlanul vivják az elkecseregett viadalt. Csak arcizomk rándul meg néha és néha megremegek a kezük. A kórtermekben minden ágy foglalt, mégis minden új beteg számára helyet kell teremteni... A régi betegek pedig talán észre sem veszik új lakótársuk érkezését — talán észre sem veszik a régi távozását.

Elkészülünk. A főorvos visszatér betegjei közé. Kora reggeltől késő estig szakadatlanul dolgoznak ők. Egészségünk legbátrabb katonái.

Urközben még egyszer visszafordulunk. Ugy tűnik messziről, mintha megannyi izzó sárga szem volna a járványkórház hosszú sor ablaka. Mintha a betegek kifényesedett szemei tekintenének kifelé, tul a kórház kerítésén, tul lázón és kábult öntudatlanságon a gyógyulás, az élet felé.

MÉREI ZOLTÁN

Berlin

1947 októberében

Az ember végigsátál Berlin utcáin és Hitler jóslata jut eszébe: „Tíz év múlva nem fogják Berlint megismerni”. A jóslatba apró kis hiba csuszott be. Hitler egészen másra gondolt. Ha viszont arra gondolt, ami beteljesedett, akkor nem volt rossz jövőbelátó.

Este fél kilenckor a Friedrichstrassen, Berlin híres utcáján, ahol régente egymást verték le a fényes autók és járókelők, sötét van, sehol egy ember. Fekete romok és vak ablakok mindenfelé. A fedél nélkül maradt pölgárok lehúzódtak már pincelakásukba, vagy létrán másztak fel egy második emeleti szobácskába, mely véletlenül épen maradt.

Az utonállók azonban nem alusznak. Rendes embernek nem is érdemes ilyenkor az utcára menni, mert elszedik az élelmiszerjegyet, vagy feketézőnek nézik és leütik.

AKIK NEM OKULTAK

Azonkívül, hogy megdöbben az ember, felteszi magában a kérdést: vajjon okultak-e mind ebből a németek? Igen is, nem is. Van aki azt mondja: ezt rosszul csináltuk. Mások jó lesz vigyázni. Van aki mást mond: ezerszer halul ütött ki, de hát ha... Talán a jövőben másképp sikerül s akkor nincs baj.

Kérdezzük meg talán a vasuti kalauzt, aki még mindig hile-rista, Drezdára mutat és azt mondja: „ez tették velünk az amerikaiak”.

A sarkon kiabáló újságáros utánané az francia tiszteknek és megjegyzi: „a mi németeink gyalog járnak és autókban idegenek pöffeszke lnek”.

Egyre nem gondolnak — arra, hogy vajjon más mit szolt ahhoz, mikor ők dán vajjat, magyar gyümölcsöt, szerb sertést, ukrán buzát ettek és autóik román petróleummal futottak.

AKIK MÁR TANULTAK

De vannak, akik tanultak. Mecklenburg például valamikor a legsötétebb náci-fészek volt. Ma minden hetedik lakosa a Szocialista Egységpart tagja. A párt kongresszusán mesélte valaki, hogy egy nyugatra menekült földesur levelet irt a parasztjainak: „Műveljétek jól a földemet, nemsokára elfoglalom”.

A parasztok ezt válaszolták: „Levelet megkaptuk és a falu lakossága előtt felolvastuk. Utána az egész felnőtt lakosság belépett a Szocialista Egységpartba. Ha jónak látja, jöjjön haza”.

demokrácia fejlődését, országunk előhaladását, a népek békéjét csakis akkor biztosíthatjuk, ha a néprajmalag fejlett ipari munkásságot a földművesek hatalmas tábora egészíti ki egyetlen legyőzhetetlen szövetségben.

Az országos szervezőbizottság ezeknek az alapelveknek megfelelően részletes, 25 pontból álló egy hónapos munkatervet dolgozott ki. A munkaterv a MNSz szervezőinek demokratikus szellemében való átszervezését, megerősítését és megtisztítását, valamint a széles dolgozó néprétegek fokozottabb bevonását s széles népi rétegeink politikai és közművelődési nevelését tüzte ki feladatul. Kötelességévé teszi az összes szervezeteknek az értékaló lej megvédését, az uszorások és feketézők leleplezését, s az ország ujjaépítésében való minél nagyobb mérvű részvételt, továbbá a női és ifjúsági mozgalom kiszélesítését, a falusi és általában a haladó értelmiség munkabaállítását népiünk érdekében s végül a központi országos kongresszus előkészítését.

Felhívás

A hivatásos teherrápkocsi tulajdonosok szövetsége ezennel felhívja a teherrápkocsi tulajdonosok figyelmét, hogy mivel az 1947-48 évi adókiegészítő jegyzőkönyvet kézhez kapják, azonnal jelentkezzenek a Budai Nagy Antal u. 42-44 sz. alatti szövetség irodájában a felhívás beérkezése céljából. Saját érdekükben a fellebbezés lehetőségét ne hanyagolják el.

Poruflu elnök.

Teohari Georgescu belügyminiszter a városok és falvak fejlesztéséről

BUKAREST. — Az ország gazdasági helyreállításának meggyorsítása érdekében Teohari Georgescu belügyminiszter nagyarányú mozgalmat kezdeményezett. A folyó évi november 15-ig az összes községek és városok teljes erőfeszítéssel kötelesek azokat a közmunkákat végrehajtani, amelyek a városok és falvak külső képét előnyösen változtatják meg. A munkálatok végrehajtására a belügyminiszter körrendeletet intézett az összes vármegyei főnököknek, utasítva őket, hogy közigazgatási úton szervezzék meg a végrehajtandó közmunkákat, amelyek nemcsak az egyes háztartások érdekeit szolgálják, de alkalmasak az általános életszínvonal emelésére is. A körrendelet utal arra, hogy számos olyan munkát kell végrehajtani, amelyek nem tűnnek többé halasztást. Ilyenek az országuti befűződtéi árkok kitalálása, az országutak alatt lévő átfolyók kitisztítása, a megrongált utak kijavítása, a hidak helyreállítása, a középületek: a község- és a városháza épületeinek, iskolák kijavítása, a megműveletlen területek bevetése, beültetése, a rőtek és legelők megtisztítása az élősdie növényektől, a kútak kitisztítása és környékének rendbehozatala és általában a falvak és városok utcáinak és közterületeinek megtisztítása.

— A gondos és tiszta magánháztartás példáját kell követnie az összes közintézményeknek és elsősorban a belügyminisztérium illetékessége alá tartozóknak ebben a vonatkozásban — fejezi be az utasítást a belügyminiszter körrendelete.

Csap és Halmi között

— szovjet területen keresztül — megnyílik az átmeneti vasúti forgalom

BUKAREST. — A Szovjetunió és Románia között létrejött megállapodás alapján Csap és Halmi határállomásokon keresztül megnyílt Románia és Csehszlovákia között az átmeneti vasúti összeköttetés és ezzel lényegesen megkönnyebbült és meggyorsult a két ország árucseréje. A Szovjetunió, amelynek kormánya sorozatosan tanujelét adta Románia iránti barátságának és segítőkészségének, most hozzájárult, hogy a Románia és Csehszlovákia közötti tranzitforgalmat szovjet területen át bonyolítsák le. Ezzel a két ország kiviteli és beviteli szállítási jelentősen meggyorsulnak, olcsóbbá válnak. Az átmenő szállítmányok vasúti díját Románia stabil lejjben fizetheti. Eddig a Csehszlovákia és Románia közötti tranzitforgalmat Magyarországon át bonyolították le és a svájci frankban fizetett szállítási tarifák nagyon megrágták a szállítást.

Nagyenyedre is betört a kiütéses tifusz

NAGYENYED. — (Kiküldött munkajársunktól.) Kolozs vármegye urán Alsófehér vármegyében is felütötte fejét a kiütéses tifuszjárvány. Nagyenyeden ezideig 13 kiütéses tifuszos megbetegedést tartanak nyilván. Mind a 13 beteg a vasut személyzetéhez tartozik. A nagyenyedi kiütéses tifuszosok száma ugyan csekély, de a város vezetősége máris komoly intézkedéseket fogantatott. Kötelezte a város összes orvosait, hogy közös harcot indítsanak a fenyegető járvány leküzdésére. Ennek alapján az összes iskolákat felülvizsgálták, a betegek részére külön járványkórházat állítottak fel. Amennyiben a betegség továbbterjed, a nemrég megnyitott elemi és középiskolákat bezárják. Az egészségügyi karavánok a város minden egyes lakását fertőtleníteni fogják.

Tiltott határátlépés közben agyonlőtték Deák Pál közismereti kolozsvári rádióműszerész

SZÉKELYHID. — (Tudósítónk telefonjelentése.) A hétfő esti órákban a Székelyhid és környéke határsávot őrző határőrök Magyarországra feljött férfire lettek figyelmesek. A férfi a magyar határt elhagyva, már román területre ért, amikor a határőrök fegyverüket használták. Tüzelés után a férfi négy golyótól találtva, holtan esett össze. Az egyik golyó szétrombolta a szerencsétlen ember fejét, a másik a hasüreget tépte szét, míg a harmadik eltörte bal alsókarját, a negyedik a vállába fúródott. Megállapították, hogy a férfi Deák Pál, 30 éves kolozsvári illetőségű. Traian-utca 47 szám alatti elektrotechnikus. Zsebeiben 1200 forintot találtak. Holttestét beszállították a székelyhídi határőrs parancsnokságra. A vizsgálat folyik. Hozzá tartozói holttestét hazaszállították.

Ki szabotálja a számlabélyegek eladását — a pénzügyigazgatóság vagy a trafikosok?

KOLOZSVAR. — A város kereskedelmi életét egyre jobban akadályozza a már kritikussá váló számlabélyeg hiánya. Csütörtöki nap folyamán a város legtöbb trafikjában hiányzott a számlabélyeg. Kereskedők és alkalmazottaik kézzel-kézzre adták a trafikok kilincseit, de hiába, mert mindenütt azt a választ kapták, hogy „kifogyott”. Hosszas utánjárás után csak egyes kiutelti trafikokban volt beszerezhető kisebb mennyiségű számlabélyeg. A trafikosok a felelősséget a pénzügyigazgatóságra hárítják, hogy kis mennyiséget adnak ki. A pénzügyigazgatóság a trafikosokra hárítja a mulasztást, hogy nincs elegendő hasznuk rajta és nem hajlandók számlabélyegbe fektetni a pénzüket. Valahol mindenesetre hiba van. Az állam fontos bevételi forrását és a kereskedelmi élet nélkülözhetetlen kellékét, a számlabélyegek eladását nem lehet ilyen felelőtlenül kezelni és ezzel az állami jóvedelemnek súlyos károkat okozni. Vizsgálatot kell indítani, hogy a számlabélyeg eltűnéséért kit terhel a felelősség?

LEGÚJABB SPORT

Az NB. I. hetedik csonka fordulójának meglepetései:

ITA—CFR (Temesvár) 2:2 — Meggyesen vereséget szenvedett a Vasas

KOLOZSVAR. — Az NB. I. hetedik csonka fordulójának tegnap lejtőzött mérkőzéseit sem nélkülözték a meglepetéseket. Bukarestben a nagyváradi Szabadság 4:1 (1:1) arányban legyőzte a Juventus csapatát. A bukaresti CFR 3:1 (3:1) arányban győzött a petrolényi Jutul ellen. Ploestiben a Ciocanul biztosan győzött 3:2 (2:2) arányban az FC Ploesti ellen. Marosvásárhelyen a Dermagant 3:1 (1:0) arányban biztosan verte 4000 néző jelenlétében a Hadsereg csapatát. Meggyesen a MMSC feltörő együttesével a Vasas új összeállítású csapata sem tudott megbirkózni. A Vasas 2:1 (1:1) arányban vereséget szenvedett, de kevés szerencsével eldöntetlené tehetné volna a mérkőzést. ITA—CFR Temesvár 2:2 (1:1). A tegnapi kitűzött Universitatea—Dermata mérkőzés a tifuszjárvány miatt elmaradt. Az UDR—Unirea Tricolor mérkőzést vasárnap, október 5-én Resicán játsszák le.

ADAS-VÉTEL

VASESZTERGAPAD 1100 csustávolságú, prizmás, vezérszós, jókarban lévő, eladó. Friedmann, Kosuth Lajos-utca 32 szám. 7577
MODERN ebédlőberendezés eladó sürgősen, olcsón. Weisz, Horea-ut 82. 7599
KÉT jókarban lévő fodrász-szék eladó. Zöldkert-utca 36. 7580
BALKARU cipészgép, kifogástalan állapotban eladó Weisz gépkereskedőnél, Horea-ut 82. 7458
VILLANYMOTOR 6 1/2 lóerős bérbeadó. Lakatos-utca 3. 7626
PÉNZI Könyveket vesz „UHU”, Mária királyné-utca 34. 7616
BÁRMILYEN könyvet beszerzünk. UHU, Mária királyné-utca 34. 7616
RÁDIO lámpa nélkül, modern eladó. Méhes-utca 59. Érdeklődni délután 4 óráig. 7612

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavankint 2 lej. Legkisebb hirdetés (10 szó) 20 lej. Állat keresőknek 10 szóig 15 lej. Cim a kiadóban és jelzés hirdetésenként 5 lej pótdíj fizetendő. Szöveg hirdetés szavankint 5 lej. Közigazgatási hirdetés szavankint 6 lej. Keretes hirdetés négyzetcentiméterenként 4—5 lej. Házasság—levelezés 5 lej szavankint. Nyiltér szavankint 10 lej.

A „Monitor Oficial”-ban minden közleményt megjelentünk futárszolgálatl. Kolozsvári, összes belvárosi lapokba, hirdetések felvétele, előfizetések, mozireklámok, rajzok.
UHU
Kolozsvár, Mária királyné-u. 34.

Gustav von Hautzinger

...így írta alá a nevét Hitlerhez írott jelentésében „vitéz” Jány Gusztáv volt magyar királyi vezérezredes, akit a magyar nép a „voronyezsi hőhér” címmel ruházott fel.

Ez a von Hautzinger-Jány adta ki azt a hírbetűt hadparancsot, aminek ez volt a mottója:

Felkoncolandó...
Ei felkoncoltak mindenkit, magyar honvédeket, román és zsidó munkaszolgálatos, szerb és ruszin bakát, aki nem volt bajjandó „bösi halál” balni a németekért.

Mert erről volt szó. Hitlerért, a német rablóimperializmusért hajtott halálba a Don-kanyarnál vitéz Jány-Hautzinger százötvenezer embert. Ez a vérengző szörnyeteg áldozott fel 15.000 magyar férfit, munkást és parasztot a Donnál, egyetlen látszat-támadásban, csak hogy minél jobban sikerüljön a németeknek a sztálingrádi roham. Ugyanez a Hautzinger-Jány tiltotta meg, hogy a sebesülteket és betegeket elszállítsák az első vonalakból. Dögöljétek meg! — mondotta „katond” rövidséggel. Ő jelentette saját kezű irásával, német családnévét használva, Hitlernek, eszményképének a gyilkosságban, hogy a magyar csapatok utóvédként harcolnak a német visszavonulást.

Százötvenezer magyar katona és munkaszolgálatos pusztult bele Jány parancsába, de ő megkapta Hitlerrel a lovagkeresztet s ennyit csak megért Hautzingernek a százötvenezer magyar élete.

Százötvenezer özvegy, szegény parasztek, kiizzorszott munkások özvegye vádolja most a voronyezsi hőhért. Anyák és feleségek, ártatlan gyermekek vádolnak, némán könnyözve s velük együtt vádol minden tisztességes magyar ember s várja a példás ítéletet.

Nem, bármilyen szigorú legyen is ez az ítélet, (hiszen lehet-e százötvenezer ember gyilkosát elég szigorúan büntetni?) — a Voronyezsnél elpusztultak nem fognak feltámadni s az anyák, gyermekek, özvegyek könnye jel nem szárad. Nem is bosszu kell itt, hanem példamutatás. Keményen és kimélet nélkül ki kell írtani még az irmagját is annak a szellemnek és magatartásnak, ami a voronyezsi mészárszékhöz hajszolta a magyar népet.

Méliusz József az új magyar művészeti vezérfelügyelő

BUKAREST. — Szentimrei Jenő Szövetség demokratikus közművelődési politikájának ismert képviselője. Méliusz József Kolozsvárt kezdi meg vezérfelügyelői tevékenységét, szoros együttműködésben a romániai magyar kulturális demokratikus tényezőivel. MADOSz, majd a Magyar Népi

Felemelték a cégbejegyzések és működési engedélyek kiállítási díját

KOLOZSVAR. — A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium a következőkben állapította meg a kereskedelmi és ipari cégek bejegyzésének, valamint működési engedélyének kiállítási díját: Egyéni cégbejegyzések díja 800 lej, társas cégek bejegyzése 1 millió lej tőkét 2000 lej, 1—5 millió lej tőkét 4000 lej, 5—10 millió lej tőkét 6000 lej. A 10 millió feletti tőkével rendelkező társas cégek bejegyzése 8000 lej. Igazolványok és hitelesített má-

Kétnyelvű falragaszokat rendelt el Dés polgármestere

DÉS. — Dés megszerzésére és az építkezés megindítására, ezzel számos munkaalkalom megteremtésére a város vezetősége nagyszabású tervet dolgoz ki. Új vágóhid építését tervezik, új utcát nyitnak a vasúti állomás és a Piac-tér között, a városban lévő fahidat szilárd betonhiddal cserélik ki. A hid megépítéséhez szükséges cement már rendelkezésre is áll. A városrendezési terv felöleli a vasúti személypályaudvar áthelyezését a jelenlegi baromvászárterre. Közművelődési szempontból fontossággal bír az a terv, hogy új iskolaépületet emelnek, az 1938. évben leontott Rákóczi-új helyére pedig hatalmas, modern közigazgatási palotát építenek, amelyben a színház- és mozi-

NAPI 2—3 óras könyvelési kisegítő munkához keresek románul tökéletesen tudó férfit, másod-harmadéves közgazdász. Jelentkezés délután 5 óráig Szentgyörgy-tér 2. ajtó 2. 7599

MAGÁNOS férfi intelligens házzvezető keres. Cim a kiadóban. 7609

ALLAST KERES
HÁZTARTÁS minden ágban jártas komolyabb nő állást keres. Szentesi és Varga vendéglőben, az állomással szemben. 7549

KÖLÖNFELEK
LULU kozmetika október 1-én kezdődő tanfolyamra tanítványokat felvessz. Március 6 (vált Szentgyörgy-utca) 43 szám. 7548
„CHARME” kozmetika november elsején kezdődő tanfolyamra tanítványokat felvessz. Görögtemplom-utca 21. 7602